

POWIATOWY URZĄD PRACY

41-902 Bytom, ul. Łagiewnicka 15, tel./fax 032 281-70-19, 032 281-33-07

RAPORT - I/P/2007

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Bytom, wrzesień 2007r.

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP
2. PODSTAWOWE INFORMACJE O RYNKU PRACY W BYTOMIU
3. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)
4. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)
5. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
6. WNIOSKI

1. WSTĘP

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 8 ust. 1 pkt 3 i art. 9 ust. 1 pkt 9) jednym z zadań Powiatowego Urzędu Pracy jest monitorowanie lokalnego rynku pracy. Istotą działalności Urzędu Pracy jest pomoc w zapewnieniu pracodawcom odpowiednio przygotowanej kadry a osobom bezrobotnym szans na pracę odpowiadającą ich przygotowaniu, możliwościom i oczekiwaniom. Dla realizacji tych założeń niezbędne jest permanentne monitorowanie rynku pracy pod kątem podaży i popytu na pracę. Ważne jest także zapewnienie bieżącej koordynacji kształcenia zawodowego młodzieży i szkoleń bezrobotnych z potrzebami rynku pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu w zakresie monitoringu zawodów Deficytowych i nadwyżkowych w pierwszym półroczu 2007r. przeprowadził analizę rynku pracy zgodnie z metodologią i wytycznymi opracowanymi przez Ministerstwo Pracy i Spraw Społecznych. Zgodnie z tymi założeniami monitoring zawodów deficytowych nadwyżkowych bazował na danych statystycznych dotyczących struktury bezrobocia i ofert pracy.

Pierwszy etap monitoringu obejmował analizę danych w okresie pierwszego półrocza 2007r. Był to etap związany z szczegółową i wielotematyczną interpretacją statystyk lokalnego rynku pracy, między innymi napływu i odpływu bezrobotnych według grup zawodów, analizę zgłaszanych ofert pracy oraz struktury bezrobocia według zawodów i grup zawodów.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest źródłem informacji o lokalnym rynku.

Informacje te wykorzystywane są zarówno do działań Powiatowego Urzędu Pracy, jak i innych instytucji, których działalność ma związek z rynkiem pracy.

2. PODSTAWOWA INFORMACJA O RYNKU PRACY W BYTOMIU – STAN NA 30.06.2007r.

Spośród **10.291** bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy

w Bytomiu na koniec czerwca 2007r.:

- 6.275 (61%) bezrobotnych stanowiły kobiety,
- 8.079 (78,5%) osób poprzednio pracowało,
- 143 (1,4%) zostały zwolnione z przyczyn dotyczących zakładów pracy,
- 1.404 (13,4%) bezrobotnych to młodzież w wieku 18 -24 lata,
- 1.321 (12,8%) posiadało prawo do zasiłku dla bezrobotnych,
- 340 (3,3%) to osoby niepełnosprawne.

Tabela 1. Stopa bezrobocia w Bytomiu i wybranych miastach na tle kraju w okresie 2002 – VI 2007

Stopa bezrobocia	31.12.2002	31.12.2003	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006	30.06.2007
Kraj	18,1%	17,9%	19,1%	17,6%	14,9%	12,4%
woj. śląskie	16,5%	16,7%	17,3%	15,4%	12,8%	10,6%
Bytom	25,0%	25,6%	26,0%	24,4%	20,6%	17,5%
Katowice	8,2%	8,3%	7,7%	7,0%	5,4%	4,4%
Chorzów	23,1%	23,7%	23,6%	22,2%	18,4%	14,5%
Gliwice	14,5%	15,2%	14,4%	12,8%	9,6%	7,7%
Zabrze	22,8%	23,6%	23,4%	21,0%	18,6%	15,4%
Ruda Śląska	16,7%	16,1%	13,9%	12,6%	10,1%	9,0%

Tabela 2. Bezrobotni zarejestrowani w PUP Bytom w okresie grudzień 2002 - czerwiec 2007

Stan na dzień	bezrobotni ogółem	w tym bezrobotni nowo rejestrowani	% udziału w ogólnej liczbie bezrobotnych
31.12.2002	17.775	1.011	5,7
31.12.2003	17.853	1.057	5,9
31.12.2004	16.912	1.177	6,9
31.12.2005	15.186	1.338	8,8
31.12.2006	12.341	994	8,1
30.06.2007	10.291	999	9,7

Struktura bezrobocia wg wieku, wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy

Tabela 3. Struktura bezrobocia w Bytomiu wg wieku [%]

Rok \ Wiek	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
18-24	26	23,6	23,2	19,4	16,4	13,6
25-34	27,4	27,8	27,4	27,8	27	27,2
35-44	23,7	23,4	22,8	22,7	22,9	22,6
45-54	20,1	21,8	22,7	24,9	26,5	28,3
55-64	2,8	3,4	3,9	5,2	7,2	8,3

* stan na 30 czerwca 2007r.

Tabela 4. Struktura bezrobocia w Bytomiu wg wykształcenia [%]

Rok Wykształcenie	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
Gimnazjalne i poniżej	42,6	42,3	42,5	44	44,2	46,4
Zasadnicze zawodowe	33,6	32,8	31,5	30,3	29,3	28,6
Średnie ogólne	3,9	4,2	4,4	4,7	5,7	5,1
Policealne i średnie zawodowe	17,5	18	18,6	17,6	17,1	16,5
Wyższe	2,4	2,7	3	3,4	3,7	3,4

* stan na 30 czerwca 2007r.

Tabela 5. Struktura bezrobocia wg czasu pozostawania bez pracy [%]

Rok Okres	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
do 1 miesiąca	5,5	6,2	7,6	7	6,6	8,6
1-3 miesięcy	13,1	13,9	9,8	14	16,1	11,3
3-6 miesięcy	13,7	11	10,8	11	13,5	13,5
6-12 miesięcy	18,3	16,1	18,1	15	15,3	18,1
12-24 miesięcy	19,2	20,6	18,3	16	13,7	13,0
powyżej 24 miesięcy	30,2	32,2	35,3	37	34,8	35,5

* stan na 30 czerwca 2007r.

Niekorzystna z punktu widzenia zarówno zapotrzebowania na pracę jak i uwarunkowań psychospołecznych samych osób pozostających bez zatrudnienia jest struktura bezrobocia w Bytomiu – głównie struktura wykształcenia oraz okresu pozostawania bez pracy.

Na koniec czerwca 2007r. bezrobotne kobiety stanowiły 61% ogółu pozostających bez pracy. Utrwaloną tendencją na lokalnym rynku pracy powiatu bytomskiego jest:

- a. Relatywnie niski odsetek bezrobotnych posiadających uprawnienia zasiłkowe (zasiłek dla bezrobotnych pobierało 12,8% ogółu zarejestrowanych).
- b. Stale powiększająca się liczba osób długotrwale bezrobotnych. W końcu czerwca 2007r. 50% zarejestrowanych bezrobotnych to osoby pozostające bez pracy przez okres powyżej 1 roku. Dodatkowo co trzeci bezrobotny kwalifikuje się do kategorii chronicznie bezrobotnych tj. pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy.
- c. Dość wysoki odsetek młodzieży. Wśród bytomskich bezrobotnych 13,4% ogółu to osoby w wieku 18–24 lat.
- d. Z uwagi na dotychczasowy staż pracy bezrobotnych, to wśród ogólnej liczby osób pozostających bez zatrudnienia, blisko 23% nie posiada żadnego doświadczenia zawodowego.
- e. Większość osób zarejestrowanych w PUP w Bytomiu legitymuje się niskim lub bardzo niskim poziomem wykształcenia. Jedynie 3,4% bezrobotnych posiada dyplom wyższej uczelni, a 21,6% bezrobotnych ukończyło liceum, technikum lub szkołę policealną. Najwyższy odsetek (46,4%) stanowią bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej gimnazjalnego. Pozostali – 28,6% – posiadają wykształcenie zasadnicze zawodowe.

W realiach regionalnego rynku pracy poziom wykształcenia bytomskich bezrobotnych uznać należy za szczególnie niski.

3 . ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Bardzo ważnym elementem sprawozdawczości o rynku pracy jest analiza bezrobotnych według grup zawodów i specjalności.

Analizując strukturę bezrobocia wg grup zawodowych w Bytomiu w stosunku do ogólnej grupy bezrobotnych można określić następujące grupy zawodów występujące najliczniej na lokalnym rynku pracy :

- „Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń”
ze wskaźnikiem 12,97 %,
- „Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy” - 12,37%,
- „Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach” – 10,87%,
- „Górnicy i robotnicy budowlani” – 10 %,
- „Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” – 9,11%.

Natomiast najmniej liczni są bezrobotni w grupach zawodów:

- „Leśnicy i rybacy” - 0,01%,
- „Kierownicy małych przedsiębiorstw” - 0,12%,
- „Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy” gdzie wskaźnik udziału wynosi jedynie 0,05%,
- „Rolnicy” - 0,6%.

Powyższa struktura kształtuje się zdecydowanie inaczej w grupie bezrobotnych absolwentów. Tutaj najliczniej reprezentowane są następujące grupy zawodów:

- „Pozostali specjaliści” - 24,10%,
- „Pracownicy pozostałych specjalności” – 20,48%,
- „Średni personel techniczny” – 16,87%,
- „pracownicy obsługi biurowej” – 12,24%.

Dane te odzwierciedlają inną strukturę wykształcenia młodzieży w stosunku do ogółu bezrobotnych – ponad 60% zarejestrowanej młodzieży posiada kwalifikacje związane z posiadaniem wykształcenia wyższego lub średniego.

Analizując bezrobocie w Bytomiu według zawodów stwierdza się, że w dużych grupach zawodów o kodach od 12 do 42 najliczniej występowali bezrobotni posiadający zawody:

- asystent ekonomiczny – 190 osób,
- pracownik biurowy – 173 osoby,
- technik mechanik - 118 osób,
- technik elektronik - 73 osoby,
- magazynier - 72 osoby,
- technik budownictwa – 71 osób,
- pozostali pracownicy do spraw finansowo-statystycznych - 70 osób.

W kolejnych dużych grupach zawodów najczęściej zarejestrowani byli bezrobotni posiadający następujące kwalifikacje:

- sprzedawca - 1022 osób,
- sprzątaczką - 312 osób,
- krawiec – 302 osoby,
- ślusarz – 282 osoby,
- górnik eksploatacji podziemnej - 277 osób,
- kucharz - 203 osoby,
- robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym – 173 osoby,
- murarz – 151 osób,
- pozostali mechanicy pojazdów samochodowych – 133 osoby
- gospodarz domu – 126 osób
- szwaczka – 123 osoby,
- robotnik budowlany - 110 osób.

Natomiast generalnie najliczniejszą grupą, stanowiącą 1978 osób , to bezrobotni bez zawodu, najczęściej nie posiadający także stażu pracy.

ANALIZA NAPŁYWU BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW I GRUP ZAWODÓW W BYTOMIU

Struktura napływu bezrobotnych według zawodów w pierwszym półroczu 2007r. odzwierciedla grupy zawodów generujących bezrobocie.

Zdecydowanie największy napływ bezrobotnych odnotowuje się w grupie

- „Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń” ze wskaźnikiem 14,5%.

Kolejne duże grupy zawodów napływu bezrobotnych to:

- „Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy” , stanowiąca 9,2 % ogółu bezrobotnych,
- „Górnicy i robotnicy budowlani” - 11,1%,
- „Średni personel techniczny” – 10,0%,
- „Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” - 8,4%.

W najmniejszym stopniu bezrobocie generują grupy zawodów:

- „Leśnicy i rybacy” - 0,02%,
- „Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy” – 0,02%,
- „Rolnicy” - 0,04%,
- „Kierownicy małych przedsiębiorstw” – 0,2%.

W pierwszym półroczu 2007r. w Bytomiu odnotowano największy napływ bezrobotnych posiadających zawody:

a. bezrobotni z wykształceniem średnim lub wyższym:

- asystent ekonomiczny - 161 osób,
- pracownik biurowy – 102 osoby,
- technik mechanik - 116 osób,
- technik elektronik – 90 osób,
- technik budownictwa - 58 osób,
- technik elektryk – 54 osoby.

b. pozostali bezrobotni:

- sprzedawca - 415 osób,
- górnik eksploatacji podziemnej – 175 osób,
- ślusarz – 164 osoby,
- krawiec – 147 osób,
- pozostali mechanicy pojazdów samochodowych – 119 osób,
- murarz – 107 osób,
- kucharz – 106 osób.

Jednakże największy napływ ponownie dotyczył osób bez zawodu – w omawianym okresie zarejestrowano w Bytomiu 1449 osób bez zawodu.

4. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Liczba ofert pracy w okresie 2002-VI 2007

	Oferty pracy w 2002r.	Oferty pracy w 2004r.	Oferty pracy w 2004r.	Oferty pracy w 2005r.	Oferty pracy w 2006r.	Oferty pracy w I półroczu 2007r.
<i>Ogółem:</i>	2.422	2.732	2.729	3.055	3.506	2.924

W 2007r. zauważalny jest bardzo duży wzrost liczby ofert pracy dostępnych w Powiatowym Urzędzie Pracy.

W pierwszym półroczu br. było ich 2.924, co w porównaniu z 1.533 ofertami pracy zgłoszonymi w analogicznym okresie 2006r. stanowi wzrost o ponad 90%.

Spośród 2924 ofert pracy złożonych w Bytomiu w pierwszym półroczu 2007r. największą grupę, ze wskaźnikiem 13,9%, stanowiły oferty w zawodach z dużej grupy - „Pracownicy obsługi biurowej”.

Drugą co do wielkości grupą zawodów, gdzie wystąpiło najwięcej ofert pracy to grupa „Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach” stanowiąca 12,7% ogółu ofert pracy .

Kolejne co do ilości złożonych ofert pracy grupy zawodów to:

- „Górnicy i robotnicy budowlani” - 11,9%,
- „Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń” – 10,0%,
- „Pracownicy pozostałych specjalności” ze wskaźnikiem 7,3%,
- „Pracownicy usług osobistych i ochrony” – 7,0%.

Nie odnotowano natomiast żadnych ofert pracy w grupach: „Rolnicy”, „Leśnicy i rybacy” ze względu na profil gospodarczy Bytomia.

Ranking zawodów, w których złożono najwięcej ofert pracy w Bytomiu w pierwszym półroczu 2007r. prezentuje się następująco:

1. pracownik biurowy - 254 ofert,
2. robotnik gospodarczy – 169 ofert,
3. sprzedawca – 168 ofert,
4. sprzątaczką – 114 ofert,
5. pracownik ochrony mienia – 88 ofert,
6. murarz – 74 oferty,
7. magazynier – 73 oferty,
8. robotnik budowlany – 57 ofert,
9. ślusarz – 56 ofert,
10. kierowca samochodu ciężarowego – 60 ofert,
11. szwaczka – 41 oferty,
12. dekarz – 41 ofert.

5. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Dane zawarte w zestawieniu i rankingach zawodów deficytowych i nadwyżkowych w pierwszym półroczu 2005r. pokazują, że rynek pracy Bytomiu związany jest przede wszystkim z problematyką zawodów nadwyżkowych.

Spośród 288 średnich grup zawodów, które występują na bytomskim rynku pracy aż 252 pozycje klasyfikują się jako zawody nadwyżkowe,

5 pozycji stanowią zawody zrównoważone, natomiast 31 grup zawodów zalicza się do zawodów deficytowych.

Opierając się na szczegółowych opracowaniach zawartych w tabeli T-I/P-4

Stwierdza się, że na bytomskim rynku pracy występują następujące zawody deficytowe: krojczowie, operatorzy urządzeń do produkcji papieru, szlifierze, pracownicy do spraw zatrudnienia i pośrednictwa pracy,

pracownicy lombardów, monterzy izolacji, kowale, animatorzy kultury, kierownicy działów osobowych i pokrewnych, recepcjoniści rejestratorzy, operatorzy maszyn górniczych, posadzkarze, kierownicy małych przedsiębiorstw w handlu, zdobnicy ceramiki, szkła i pokrewni, inkasenci i poborcy, lekarze, dealerzy i maklerzy aktywów finansowych i pokrewni, betoniarze, pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej, monterzy wyrobów z metalu, gumy i tworzyw sztucznych, kasjerzy, spawacze i pokrewni, operatorzy sprzętu do robót ziemnych oraz specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi.

Zestawienie zawodów , w których nie zgłoszono ofertach pracy w Bytomiu w I półroczu 2007 roku

Lp	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik szansy uzyskania oferty (k1)
1	2	3	4
1	4114	Maszynistki i stenografowie	0,0000
2	7342	Odlewacze i galwanizerzy poligraficzni	0,0000
3	7324	Zdobnicy ceramiki, szkła i pokrewni	0,0000
4	4223	Telefoniści	0,0000
5	3211	Technicy analityki medycznej	0,0000
6	3117	Technicy górnictwa, metalurgii i pokrewni	0,0000

7	3116	Technicy technologii chemicznej i pokrewni	0,0000
8	3142	Oficerowie pokładowi, piloci żeglugi i pokrewni	0,0000
9	6211	Ogrodnicy producenci warzyw, kwiatów i pokrewni	0,0000
10	2113	Chemicy	0,0000
11	2454	Choreografowie i tancerze baletowi	0,0000
12	2432	Bibliotekoznawcy i specjaliści informacji naukowej	0,0000
13	2443	Filolodzy i tłumacze	0,0000
14	2111	Fizycy i astronomowie	0,0000
15	2442	Filozofowie, historycy i politolodzy	0,0000
16	5112	Kierownicy pociągów, konduktorzy i rewizorzy	0,0000
17	1235	Kierownicy działów zaopatrzenia i dystrybucji	0,0000
18	1313	Kierownicy małych przedsiębiorstw w budownictwie	0,0000
19	1231	Kierownicy działów finansowych i administracyjnych	0,0000
20	1312	Kierownicy małych przedsiębiorstw w przemyśle przetwórczym	0,0000
21	1319	Kierownicy małych przedsiębiorstw gdzie indziej niesklasyfikowani	0,0000
22	1315	Kierownicy małych przedsiębiorstw w gastronomii, hotelarstwie i turystyce	0,0000
23	1223	Kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w budownictwie	0,0000
24	1224	Kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w handlu hurtowym i detalicznym	0,0000
25	2451	Literaci, dziennikarze i pokrewni	0,0000
26	3474	Aktorzy cyrkowi i pokrewni	0,0000
27	7341	Składacze tekstów	0,0000
28	4214	Inkasenci i poborcy	0,0000
29	2148	Inżynierowie geodeci i kartografowie	0,0000
30	2147	Inżynierowie górnicy, metalurdzy i pokrewni	0,0000
31	2221	Inżynierowie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni	0,0000
32	7345	Introligatorzy' (zawód szkolny: Introligator - obejmuje grupę elementarną 7345)	0,0000
33	7344	Fotografowie poligraficzni	0,0000
34	7322	Formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła	0,0000
35	3131	Fotografowie i operatorzy urządzeń do rejestracji obrazu i dźwięku	0,0000

Jako oferty pracy deficytowe tj. takie, których realizacja jest utrudniona ze względu na brak bezrobotnych posiadających odpowiednie kwalifikacje, uznać można oferty dla:

- specjalistów z zakresu informatyki np. grafików komputerowych, programistów,
- terapeutów zajęciowych,
- pedagogów różnych specjalności,
- psychologów,
- ekonomistów ze specjalnością : finanse i rachunkowość,
- specjalistów ds. marketingu,
- wykwalifikowanych księgowych prowadzących pełną księgowość,
- operatorów maszyn budowlanych i drogowych np. walca, dźwigu samojezdnego,
- tokarzy obsługujących tokarki sterowane numerycznie,
- spawaczy posiadających ponadpodstawowe i dozorowe uprawnienia spawalnicze,
- kierowców autobusu,
- kierowców samochodu ciężarowego,
- wykwalifikowanych robotników w budownictwie : murarzy, dekarzy, cieśli, tynkarzy, posadzkarzy i inni,
- elektromechnik ze znajomością elektroniki samochodowej.

Bardzo częstym zjawiskiem jest aktualnie fakt niezrealizowania ofert pracy z powodu braku kandydatów – są to głównie oferty pracy w budownictwie, transporcie i usługach gastronomicznych.

Bardzo często ma również miejsce sytuacja, że bezrobotni odmawiają przyjęcia proponowanych przez Urząd Pracy ofert pracy. Przyczyną odmów przyjęcia ofert pracy, stażu, przygotowania zawodowego a nawet szkolenia jest przede wszystkim fakt, że wiele osób bezrobotnych zgłasza się do Urzędu Pracy w związku z koniecznością uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego oraz świadczeń opieki społecznej i osoby te nie są zainteresowane pracą lub inną formą aktywności zawodowej.

Ponadto oferty pracy lokalnych pracodawców są często nieatrakcyjne z uwagi na minimalną płacę lub propozycje pracy w ramach umowy-zlecenia lub umowy o dzieło.

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Bytomiu w I-półroczu 2007 roku

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	2	3	4
1	61	ROLNICY	0,0000
2	64	ROLNICY I RYBACY PRACUJĄCY NA WŁASNE POTRZEBY	0,0000
3	92	ROBOTNICY POMOCNICZY W ROLNICTWIE, RYBOŁÓWSTWIE I POKREWNI	0,0000
4	13	KIEROWNICY MAŁYCH PRZEDSIĘBIORSTW	0,1250
5	62	OGRODNICY	0,1724
6	31	ŚREDNI PERSONEL TECHNICZNY	0,1800
7	24	POZOSTALI SPECJALIŚCI	0,2151
8	32	ŚREDNI PERSONEL W ZAKRESIE NAUK BIOLOGICZNYCH I OCHRONY ZDROWIA	0,2683
9	93	ROBOTNICY POMOCNICZY W GÓRNICTWIE, PRZEMYSŁE, BUDOWNICTWIE I TRANSPORCIE	0,3836
10	52	MODELKI, SPRZEDAWCY I DEMONSTRATORZV	0,3867
11	74	POZOSTALI ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	0,3961
12	72	ROBOTNICY OBRÓBK I METALI I MECHANICY MASZYN I URZĄDZEŃ	0,4133
13	73	ROBOTNICY ZAWODÓW PRECYZYJNYCH, CERAMICY, WYTWÓRCY WYROBÓW GALANTERYJNYCH, ROBOTNICY POLIGRAFICZNI I POKREWNI	0,4615
14	12	KIEROWNICY DUŻYCH I ŚREDNICH ORGANIZACJI	0,4706
15	21	SPECJALIŚCI NAUK FIZYCZNYCH, MATEMATYCZNYCH I TECHNICZNYCH	0,5595
16	34	PRACOWNICY POZOSTAŁYCH SPECJALNOŚCI	0,5620
17	51	PRACOWNICY USŁUG OSOBISTYCH I OCHRONY	0,5896
18	23	SPECJALIŚCI SZKOLNICTWA	0,6207
19	71	GÓRNICY I ROBOTNICY BUDOWLANI	0,6342
20	42	PRACOWNICY OBROTU PIENIĘŻNEGO I OBSŁUGI KLIENTÓW	0,8421
21	22	SPECJALIŚCI NAUK PRZVRODNICZYCH I OCHRONY ZDROWIA	0,8462
22	81	OPERA TORZV MASZYN I URZĄDZEŃ WYDOBYWCZYCH I PRZETWÓRCZYCH	0,9434
23	91	PRACOWNICY PRZY PRACACH PROSTYCH W HANDLU I USŁUGACH	1,2171
24	82	OPERATORZV I MONTERZY MASZYN	1 ,5893
25	83	KIEROWCY I OPERATORZV POJAZDÓW	2,1099
26	41	PRACOWNICY OBSŁUGI BIUROWEJ	2,2431
27	33	NAUCZYCIELE PRAKTYCZNEJ NAUKI ZAWODU IINSTRUKTORZV	8,0000
28	63	LEŚNICY I RYBACY	9,0000

Do kategorii zawodów wykazujących równowagę na rynku pracy w Bytomiu należą: elektrycy budowlani i pokrewni, instruktorzy praktycznej nauki zawodu i instruktorzy, kierownicy małych przedsiębiorstw gdzie indziej niesklasyfikowani, pracownicy bibliotek i informacji naukowej oraz pracownicy ochrony gdzie indziej nie sklasyfikowani.

Pozostałe zawody występujące na bytomskim rynku pracy posiadają status zawodów nadwyżkowych.

Wyniki analizy zawodów nadwyżkowych i deficytowych nakładają się na wyniki analizy wskaźnika szansy uzyskania oferty pracy.

Zawody o najwyższym wskaźniku szansy uzyskania oferty są równocześnie zaliczane do zawodów deficytowych. I tak bezrobotnymi posiadającymi największe szanse na otrzymanie oferty pracy są bezrobotni reprezentujący następujące grupy zawodów:

- „Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia”,
- „Pracownicy pozostałych specjalności”,
- „Kierownicy małych przedsiębiorstw”,
- „Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów”.

ANALIZA ZAWODÓW GENERUJĄCYH DŁUGOTRWAŁE BEZROBOCIE W BYTOMIU

Do kategorii długotrwale bezrobotnych w Bytomiu należą w szczególności bezrobotni reprezentujący następujące grupy zawodów:

- „Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni”,
- „Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy”,
- „Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach”,
- „Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie”.

Tak więc zjawisko długotrwałego bezrobocia dotyka głównie bezrobotnych o bardzo niskich kwalifikacjach lub ich braku, którzy zatrudniani byli jedynie przy prostych pracach budowlanych.

Ranking zawodów generujących długotrwale bezrobocie w Bytomiu w I półroczu 2007r.

Lp	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia (W:i)
1	2	3	4
1	63	LEŚNICY I RYBACY	1,0000
2	92	ROBOTNICZY POMOCNICZY W ROLNICTWIE, RYBOŁÓWSTWIE I POKREWNI	1,0000
3	33	NAUCZYCIELE PRAKTYCZNEJ NAUKI ZAWODU I INSTRUKTORZY	0,7500
4	91	PRACOWNICY PRZY PRACACH PROSTYCH W HANDLU I USŁUGACH	0,6195
5	12	KIEROWNICY DUŻYCH I ŚREDNICH ORGANIZACJI	0,5833
6	41	PRACOWNICY OBSŁUGI BIUROWEJ	0,5697
7	64	ROLNICY I RYBACY PRACUJĄCY NA WŁASNE POTRZEBY	0,5556
8	81	OPERATORZY MASZYN I URZĄDZEŃ WYDOBYWCZYCH I PRZETWÓRCZYCH	0,5414
9	83	KIEROWCY I OPERATORZY POJAZDÓW	0,5393
10	61	ROLNICY	0,5238
11	52	MODELKI, SPRZEDAWCY I DEMONSTRATORZY	0,5214
12	93	ROBOTNICZY POMOCNICZY W GÓRNICTWIE, PRZEMYSŁE, BUDOWNICTWIE I TRANSPORCIE	0,5179
13	42	PRACOWNICY OBROTU PIENIĘŻNEGO I OBSŁUGI KLIENTÓW	0,4944
14	73	ROBOTNICZY ZAWODÓW PRECYZYJNYCH, CERAMICY, WYTWÓRCY WYROBÓW GALANTERYJNYCH, ROBOTNICZY POLIGRAFICZNI I POKREWNI	0,4615
15	23	SPECJALIŚCI SZKOLNICTWA	0,4528
16	72	ROBOTNICZY OBRÓBKI METALI I MECHANICY MASZYN I URZĄDZEŃ	0,4508
17	82	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN	0,4483
18	51	PRACOWNICY USŁUG OSOBISTYCH I OCHRONY	0,4404
19	74	POZOSTALI ROBOTNICZY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	0,4373
20	22	SPECJALIŚCI NAUK PRZYRODNICZYCH I OCHRONY ZDROWIA	0,4318
21	71	GÓRNICY I ROBOTNICZY BUDOWLANI	0,4024
22	62	OGRODNICY	0,3810
23	13	KIEROWNICY MAŁYCH PRZEDSIĘBIORSTW	0,3750
24	34	PRACOWNICY POZOSTAŁYCH SPECJALNOŚCI	0,3417
25	31	ŚREDNI PERSONEL TECHNICZNY	0,3308
26	24	POZOSTALI SPECJALIŚCI	0,3200
27	32	ŚREDNI PERSONEL W ZAKRESIE NAUK BIOLOGICZNYCH I OCHRONY ZDROWIA	0,2431
28	21	SPECJALIŚCI NAUK FIZYCZNYCH, MATEMATYCZNYCH I TECHNICZNYCH	0,1688

Natomiast do grup zawodów, które w najmniejszym stopniu generują długotrwałe bezrobocie należą:

- „Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych”,
- „Kierownicy małych przedsiębiorstw”,
- „Pozostali specjaliści”,
- „Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia”,
- „Średni personel techniczny”.

6. WNIOSKI

Struktura zawodowa bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu jest odzwierciedleniem zmian gospodarczych, które dokonały się w mieście. Charakteryzuje się ona przewagą zawodów związanych z tradycyjnymi gałęziami gospodarki, jakimi były w Bytomiu górnictwo i hutnictwo.

Potwierdza to przeprowadzona analiza, która wskazuje, że popyt na określone grupy zawodów jest kształtowany przez tendencje zawodowe, które generują pojawianie się nowych zawodów, wpływają na zanikanie zawodów istniejących oraz decydują o całkowitym braku popytu na wybrane zawody i specjalności.

Stalą tendencją bytomskiego rynku pracy jest dominacja zawodów nadwyżkowych, które znacznie przewyższają liczbę zawodów deficytowych.

Wyniki przeprowadzonej analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych wykorzystane są na bieżąco przez Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu w szczególności do:

- określenia odpowiednich kierunków szkoleń organizowanych dla osób bezrobotnych,
- korekty struktury kształcenia zawodowego w przygotowywanych corocznie wspólnie z Wydziałem Edukacji „planach naborowych” do szkół ponadgimnazjalnych,
- usprawnienia działań pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie informacji o aktualnej sytuacji na bytomskim rynku pracy pod kątem szansy na

uzyskanie zatrudnienia,

- usprawnienia działań poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów nadwyżkowych i deficytowych,
- ułatwienia realizacji aktywnych form ograniczających długotrwałe bezrobocie poprzez realizację założeń outplacementu tj. programu zwolnień monitorowanych w zakresie tworzenia oferty przekwalifikowań.

Przykładem wykorzystania monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest realizacja programu pn. „Inwestycje w kwalifikacje deficytowe na rynku pracy” finansowanego ze środków rezerwy FP MPIPS. Celem programu jest stworzenie szansy dla osób bezrobotnych na uzyskanie kwalifikacji zawodowych. Projekt jest skierowany głównie do osób, których kwalifikacje są niedostosowane do potrzeb rynku pracy, bądź bez kwalifikacji zawodowych.

W ramach programu zostały przygotowane:

- „Szkolenie asystencko- menedżerskie z modułem kadry i płace”,
- dotacje na podjęcie działalności gospodarczej (osoby te zostaną również objęte doradztwem, szkoleniem).

Powiatowy Urząd Pracy wraz z Cechem Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości przeszkolił beneficjentów programu we wskazanych zawodach, pozyskał zakłady pracy zainteresowane przyjęciem tychże osób na praktykę zawodową, a na etapie końcowym zorganizuje dla uczestników możliwość przystąpienia do egzaminu czeladniczego, dzięki czemu zdobędą kwalifikacje i konkretny zawód.

Okres realizacji programu to czas od 15.07.2007 do 31.12.2007.